

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπανίδης → ampandonis@gmail.com

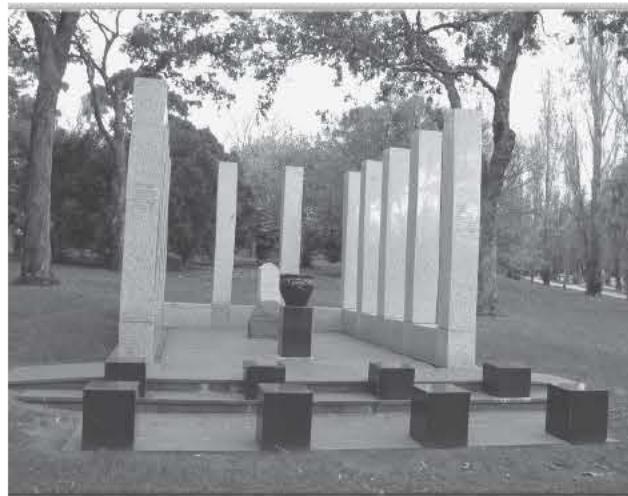
ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΝΗΜΕΙΟ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ;

Oπως κάθε χρόνο στις 25 Απριλίου στην ομοσόνησο της Καλλίπολης τιμάται η ANZAC DAY, που αποτελεί την εθνική επέτειο για Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία. Χιλιάδες νεαροί Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί που ζουν, σπουδάζουν ή εργάζονται στη Μ. Βρετανία καταφθάνουν στην Κωνσταντινούπολη για να συμμετάσχουν στους εορτασμούς και να περιπηθούν τη μνημεία της χερσονήσου. Αγγλικές εφημερίδες και περιοδικά -βδομάδες πριν- είναι γεμάτα με διαφημίσεις για τον εορτασμό της επετείου της μεγάλης εκστρατείας του 1915.. Μαζί με τους νεαρούς τουρίστες καταφθάνουν και δεκάδες τηλεοπτικά συνεργεία. Οι τουρίστες δοκιμάζουν την τουρκική κουζίνα, υπάρχουν συναυλίες μουσικής κ.λπ. εκδηλώσεις. Οι ξενοδόχοι, οι εστιάτορες, οι συγκοινωνίες, τα τουριστικά γραφεία κάνουν χρυσές δουλειές. Είναι απορίας άξιο πώς οι Τούρκοι κατάφεραν να μετατρέψουν ένα γεγονός, στο οποίο πολέμησαν εναντίον των προγόνων των σημερινών τουριστών που καταφθάνουν, σε μια μεγάλη προπαγανδιστική καμπάνια συμφιλίωσης, αλλά και παράλληλα διαφήμισης και προώθησης του τουρισμού τους μέσω της δημοσιότητας στη Μ. Βρετανία. Όλα ξεκίνησαν το 1990 με τον εορτασμό των 75 χρόνων της εκστρατείας και έκτοτε διαρκώς αυξάνεται το κύμα των επισκεπτών.

Ας πάμε όμως να δούμε και κάτι αντίστοιχο από την ελληνική πλευρά. Η αντίστοιχη ιστορική πολεμική ιστορία των Αυστραλονεζηλανδών συνεχίζεται με την Μάχη της Κρήτης. Και βέβαια οι φωνές και οι σκέψεις που αναπτύσσονται είναι σχεδόν οι ίδιες. Έτσι βλέπουμε τον προβληματισμό για το πώς μπορεί να αξιοποιηθεί αυτό το κεφάλαιο. Η Μάχη της Κρήτης λένε είναι ένας θησαυρός που μπορούσε να τον είχαν αξιοποίησει κατάλληλα για την τουριστική προβολή και όχι μόνο. Και παίρνοντας σαν παράδειγμα την Τουρκία αναφέρουν ότι οι γείτονες είναι χρόνια μπροστά σε αυτό το μάρκετιγκ. Και ενώ στο τουριστικό τομέα, η Ελλάδα έχει τεχνογνωσία αλλά και υποδομή, δεν γίνεται το ίδιο και με την Μάχη της Κρήτης. Πχ. Δεν υπάρχει πρόσκληση τηλεοπτικών συνεργειών για την ειδοπειραγραφική κάλυψη των εκδηλώσεων της Μάχης της Κρήτης στα ξένα ΜΜΕ. Δεν υπάρχει ένα σποιχειώδες μνημείο στα Χανιά (παρ' ότι στο Ηράκλειο υπάρχει και μνημείο και Δημοτικό Μουσείο για τη Μάχη της Κρήτης), ενώ και αυτή ακόμα την πλακέτα με την ιστορία των γεγονότων που δώρισαν το 1991 οι Αυστραλοί βετεράνοι την έχουμε μισοκρύψει στον Δημοτικό Κήπο υπό σκιά.

Τί συμβαίνει όμως στην Αυστραλία της πολυπολιτισμικότητας; Πώς μπορεί να διατηρηθεί η ιστορική μνήμη ώστε να διδάξει και να εμπνεύσει και τις επόμενες γενιές;

Μνημείο που αφορά MONO την Μάχη της Κρήτης δεν υπάρχει στην Αυστραλία. Υπάρχει όμως στην Μελβούρνη το Ελληνο - Αυστραλιανό Μνημείο στο Domain Gardens στο οποίο βρίσκεται η Κρητική Ελιά, η οποία είναι τοποθετημένη από τους Βετεράνους στους κήπους του Domain Gardens. Για την ιστορία να αναφέρουμε ότι το Μνημείο, ιδρύθηκε το 1996 για να δημιουργήσει έναν χώρο στη Μελβούρνη, προς τιμήν αυτών που πολέμησαν, υπηρέτησαν ή έχασαν τη ζωή τους στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ΣΥΝΟΛΙΚΑ. Από ελληνικής πλευράς, το Μνημείο αποτελεί ορόσημο στην ιστορία της ελληνικής παροικίας της Βικτωρίας και τιμά τον ιδιαίτερο δεσμό μεταξύ των Ελλήνων και των Αυστραλών που πολέμησαν ο

Ελληνο - Αυστραλιανό Μνημείο στο Domain Gardens

ένας δίπλα στον άλλο για δημοκρατία, ελευθερία και ειρήνη. Υπενθυμίζεται ότι το Μνημείο κτίστηκε με την υποστήριξη του Υπουργείου των Βετεράνων της Ομοσπονδιακής και Πολιτειακής κυβέρνησης της Αυστραλίας και της Ελληνικής κυβέρνησης. Το περίεργο της Αυστραλίας είναι ότι μνημεία δημιουργούνται από πρωτοβουλία διαφόρων φορέων οι οποίοι όμως χρηματοδοτούνται κατά ένα μέρος από την κυβέρνηση και κατά ένα άλλο μέρος από ιδιώτες!!!!

Θα μπορούσε όμως να πεί κάποιος ότι υπάρχουν τα κενοτάφια όπως στο Martin Place ή στην Κάμπερα το Australian - Hellenic Memorial. Είναι αυτά αρκετά; Ας δούμε όμως τις ιδιαιτερότητες της Αυστραλιανής κοινωνίας. Μπορούν τα μνημεία να μας διδάξουν ιστορία;

Ένα σύνθετος χαρακτηριστικό της σημερινής βιομηχανικής κοινωνίας είναι η απομάκρυνση των ατόμων από την ιστορία, τον πολιτισμό, τα ήθη και τις αξίες των προγούμενων γενεών. Στην εποχή μας ο άνθρωπος τόσο με ατομική ευθύνη, όσο και με ευθύνη της Πολιτείας έχει αποποιηθεί την εθνική του κληρονομιά και ιδιαίτερα οι νέοι αντιμετωπίζουν με ασυνείδητη και αδιάφορη στάση τα θέματα του πολιτισμού.

Κύριος παράγοντας ο οποίος ευνοεί τη λανθασμένη αυτή νοοτροπία είναι ο τεχνοκρατικός χαρακτήρας της εποχής μας. Το πρόβλημα έχεινά από την παροχή μονόπλευρης εκπαίδευσης, η οποία πρωθεί στην κοινωνία νέους τεχνοκράτες απογυμνωμένους από ανθρωπιστικά ιδεώδη και συνεχίζεται με ένα σύστημα αξιών ολόκληρης της κοινωνίας. Το άτομο ενδιαφέρεται κυρίως για την απόκτηση υλικών αγαθών και ζώντας σε ένα κλίμα υπερκαταναλωτισμού, παγκοσμιοποίησης και μαζοποίησης αδιαφορεί για την καλλιέργεια πολιτιστικής συνείδησης.

Αυτή η κρίση των αξιών είναι άμεσα συνυφασμένη με την προβολή του χρηματοθηρικού χαρακτήρα της εποχής. Μέσα σε μια κοινωνία όπου όλα υπολογίζονται με βάση τα οικονομικά συμφέροντα και το χρήμα έχει θεοποιηθεί, η αξία των πολιτιστικών μνημείων έχει εμπορευματοποιηθεί. Η πολιτιστική κληρονομιά αντιμετωπίζεται ωφελιμιστικά ως πόρος χρήματος και σε συνδυασμό με την απουσία ιστορικής συνείδησης εμποδίζει τους πολίτες και περισσότερο τους νέους να συνειδηποτούνται την αξία της.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα όλοι να αγνοούν ότι τα μνημεία όχι μόνο διαιωνίζουν την εθνική παράδοση, αλλά, παράλληλα, συμβάλλουν στη συνειδηποτοποίηση της εθνικής ταυτότητας. Με τη μελέτη τους το άτομο έρχεται σε επαφή με την ιστορία του τόπου του. Συνει-

δηποποιεί την πορεία και τη θέση της χώρας του στην ιστορία, αναπτύσσοντας κριτική σκέψη στην πολιτική ζωή και στο ιστορικό γίγνεσθαι. Έτσι, μπορεί να υπερασπίζεται την κληρονομιά της χώρας του και να αποφεύγει την οποιαδήποτε απόπειρα εκμετάλλευσή της από άλλα κράτη, επιδιώκοντας το γόνιμο διάλογο, χωρίς, ταυτόχρονα, να ξενά το παρελθόν.

Παράλληλα, οι νέοι αδυνατούν να πιστέψουν ότι τα πολιτιστικά μνημεία διδάσκουν τις αρχές του μέτρου και της καλαισθοσίας. Επηρεασμένοι από την έκπτωση αξιών της εποχής δεν έρχονται σε επαφή με την παράδοση, τον πολιτισμό και την τέχνη. Επομένως, όχι μόνο δεν αναπτύσσονται πνευματικά, αλλά αυτή η έλλειψη πολιτιστικής συνείδησης και αξιών συνοδεύει και διαμορφώνει τη συμπεριφορά τους σε όλα τα στάδια της ζωής προκαλώντας προβλήματα.

Πρέπει να καλλιεργεί στους νέους κοινωνικές και πολιτικές αρετές, όπως ο σεβασμός, και να τους εφοδιάζει με ένα υγιές σύστημα αξιών διαπλάθοντας το χαρακτήρα τους και προβληματίζοντάς τους γόνιμα και κριτικά. Έτσι, με μια καινούργια αντίληψη και ένα στέρεο υπόβαθρο καλλιέργειας ο νέος σταδιακά θα αποκτήσει και βιωματική σχέση με τα πολιτιστικά μνημεία.

Για να καταστεί αυτό πραγματικό σε πρακτικό επίπεδο, το μάθημα της ιστορίας πρέπει να αποδεσμευτεί από την παραδοσιακή δομή του και την αποστήθιση. Η Ιστορία πρέπει να διδάσκεται στηριζόμενη σε διαφορή, ελεύθερη συζήτηση ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και στο μαθητή, στον οποίο θα δίνεται η δυνατότητα να εκφράσει τις προσωπικές του απόψεις.

Έτσι, θα εκπιμά σταδιακά και θα σέβεται και την Ιστορία του και των άλλων πολιτισμών και θα απαγκιστρώνεται από το φανατισμό ή τον εθνικισμό.

Και το ερώτημα είναι. Γίνονται όλα αυτά μέσα από το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα της Αυστραλίας; Η απάντηση είναι OXI. Και αυτό είναι βέβαια που θα πρέπει να μας προβληματίζει.

Κάμπερα. Australian - Hellenic Memorial